

Nr. 85 (140) Ketvirtadienis, 1946 m. gegužės mėn. 2 d. II metai

KAIP TVARKOSI PRANCŪZIJA

Naujasis Prancūzijos konstitucijos projektas yra paruoštas dabartinio steigiamojo parlamento. Jį paruošė 42 narių komisija, į kurią įėjo visų partijų ir opozicijos atstovai. Konstitucija susideda iš „Žmogaus teisių paskelbimo“ ir „Respublikos santvarkos“. Garsusis 1789 m. žmogaus ir piliečio teisių manifestas buvo Prancūzijos santvarkos pavyzdys iki 1799 m., kada „žmogaus teisė“ buvo pakeista „piliečių teise“. Taiči naujoji. 1946 metų balandžio mėn. 16 dienos konstitucija vėl ima sau pavyzdžiu 1799 metų konstituciją. Žmogaus teisių konstitucijos dalis susideda iš 39 straipsnių. Čia yra skelbiama, kad visi žmonės prieš įstatymus gimsta laisvi ir pasilieka laisvi. Kiekvienas žmogus turi teisę laisvai reikšti savo pažiūras žodžiu ir raštu, jei nepažeidžia paskelbtųjų žmogaus teisių, jei nepakenkia honorui garbei ir nenaudoja pikto. Toliau skelbiama laisvė tikėjimui, visokioms sektoms ir filosofinėms pažiūroms. Bažnyčią atskiriame nuo valstybės. Asmens nuosavybė garantuojama įstatymu. Bet jei viešieji interesai reikalauja, nuosavybė gali būti nusavinta už įstatymais numatytą atlyginimą. Visos įmonės, kurios tarnauja viešiesiems reikams, yra nusavinamos. Antroji konstitucijos dalis „Respublikos santvarka“ susideda iš 127 straipsnių. Čia yra numatyti vieni parlamento rūmai ir gerokai suvaržytos prezidento teisės. Šios konstitucijos nuostatais įstatymo leidžiamieji rūmai turi didelę galią ir įstatymams vykdyti. Respublikos prezidentas yra renkamas parlamento ir neturi teisės jo paleisti. Vyriausybę atstovaujantis, jis gali pasiūlyti parlamentui naują ministrų pirmininką. – Tokia, bendrai imant, yra nauja Prancūzijos konstitucija, kurią Pierre Cot, tos konstitucijos komisijos pranešėjas, įvertino parlamente, kaip kompromisingą trijų žymiausių partijų išdarg. Konstitucijos uždavinys esąs praplėsti demokratijos veikimą, sutvirtinti vyriausybę ir pasiekti pusiausvyrą, tarp įvairių jėgų. Toliau Cot pažymėjo, kad tai yra geriausia Europos konstitucija, kuri kvėpuojanti 1789 m. laisvės dvasia ir liudijanti, kad Prancūzijos revoliucijos žmoniškumas ir europinė misija esanti galima ir dabar. Konstitucija parlamente susilaukė stiprios opozicijos. Ji buvo priimta 309 balsais prieš 249 balsus. Naująją konstituciją remia komunistai ir kairieji socialistai. Visos kitos partijos yra nusistatčiusios prieš. Gegužės 5 d. dėl konstitucijos pasisakys visa tauta. Dabar visos partijos varto karštą agitaciją. („Die Neue Zeitung“ Nr. 33-34)

IS PASAULIO

SPRENDIMAS PALESTINOS KLAUSIMU. Londonas. BBC. V. 2. Amerikos ir Anglijos misri komisija Palestinos klausimui tirti paskelbė, kad ^{per} pienesius metus 100.000 išvietintųjų žydų iš Europos galės vykti į Palestiną. Draudimas žydams pirkti iš arabų žemės yra panaikintas. Palestina nebus nei arabų valstybė, nei žydų. Palestinos valdymo mandatas laikinai priklausys D. Britanijai, vėliau J. T. O. Dėl šio komisijos

nutarimo Palestinos arabai protestuoja ir paskelbė streiką. Arabų komitetas kviečia ir kitus arabų kraštus prisidėti prie protesto. Žydai yra patenkinti dėl nutarimo įleisti 100,000 žydų, bet bendrai yra taip pat neatenkinti. - Attlee pareiškė Žem. Rūmuose, kad 100,000 žydų bus įleista tada, kai žydai paleis savo slaptą kariuomenę ir ginklus atiduos valdžiai. Arabai taip pat raginami atiduoti ginklus. Anglijos vyriausybė dar tirianti komisijos nutarimą ir tarytis su JAV vyriausybe dėl Amerikos ekonominės ir karinės paramos Palestinai. Toliau Attlee pažymėjo, kad Palestina tikrai negalinti būti nei žydų valstybė, nei arabų, nes tada kiltų pilietinis karas. Žydų ir arabų vadai turį kviesti žmones į kantrybę ir susitartinę dvasią. - Prezidentas Trumanas yra pareiškęs pasitenkinimą dėl Palestinos klausimo išsprendimo.

TRUMPAI APIE VISKĄ

- Londonas. BBC. V. 2. D. Britanijos teismas nutelsė Mer, atominės energijos tyrinėtoją, 15 metų kalėti už paslaptį išdavimą. Teisme jis pareiškė, kad esąs išdavęs rusams atominės energijos gamybos paslaptis tada, kada rusai puolė Berlyną.

- Paryžiaus konferencija atsisakė pripažinti pietų Tirolį Austrijai. Visoje Austrijoje dėl to įraškelbtas visuotinis streikas. Austrijos kancleris pareiškė, kad Austrija Tirolio neišsiskadės.

- BBC. radijo komentatorius Golden Folker, darbo partijos atstovas, pareiškė, kad socialdemokratai turį kovoti ir kovoją su fašistais komunistais.

- Byrnes pasiūlė Paryžiaus konferencijoje sumažinti Austrijoje kariuomenės skaičių ligi 15.000 karių kiekvienoje zonoje. Molotovas pareiškė, kad kariuomenės skaičius Austrijoje negali būti diskutuojamas, kol nėra taikos sutarties su Austrija. Molotovas taip pat nesutiko su Anglijos ir Amerikos pasiūlymu sudaryti inspektoriatą, kuris prižiūrėtų Italijos taikos sutarties vykdymą. Molotovas tvirtino, kad tai būtų suverinumo mažinimas.

STOVYKLOS GYVENIMAS

Parodos atidarymas. Rytoj, gegužės 3d., 16 val. įvyks parodos atidarymo aktas ir pirmasis koncertas miesto teatre. Po koncerto apie 18 val. komisijos ir specialiai apžiūrės parodą. Dėl patalpų ankštumo rytą parodą prašomi eiti tik tie, kurie būtinai reikalingi. Kitomis dienomis, ligi gegužės 10d., parodą pažima lankyti 10-19 val. Įėjimas į parodą laisvas. Koncertai bus pakartoti šeštadienį V. 4 ir sekmadienį V. 5 13 val. Bilietus į koncertus paskirtys Komitetas. Kadangi bilietų skaičius ribotas, pirmenybė teikiama asmenims, prisidėjusiems prie parodos rengimo eksponatais arba darbu. Kambarių vyresnieji prašomi surinkti iki rytojaus 12 val. šias žinias: kas ir kiek bilietų nori į šeštadienio ar sekmadienio koncertus ir kam diena nesvarbi (sąrašai vardiniai). Į pirmąjį koncertą bilietai bus paskirstyti šiaip ir rytoj iki 10 val. - Sporto varžybos prasidės sekmadienį. Smulkesnę tvarką paskelbsime vėliau. - Liet. Bendr. K-tas.